

amikor még mindig a *piros mellény-vita* hangulata kísértett, amikor is *Gadl Endre* így szólt Balogh Károlyhoz:

— Azt hittem Károlykám, hogy csütörtökön nem leszel olyan paprikás hangulatban... Mire *Balogh Károly* így replikázott:

— Én nem bánom akármit is mond az elnök ur, én mindig meg fogom mondani *hangosan* a véleményemet, amíg tanácsnok vagyok! Én nem teszek úgy, mint Bokor Pál, Bíró Benő, akik ha valamit keresztül akarnak erőszakolni, olyan halkán mondják, hogy még az elnök sem hallja... Nekem nincs titkolni valóm!

A tanács határozott...

Ördög Lajos után *Balogh Károly* ült az előadói székre. A kislakások ügyét referálta el először a polgármester legutóbbi utjával kapcsolatban. Az állam legutóbb nyolcvanmilliót helyezett kilátásba 57 kislakás építésére, azonban ehhez legalább egymilliárd kellene. Ezért újabb tárgyalások gondolatát vetette fel a pénzügyminiszter előtt dr. Somogyi Szilveszter. A tanács főirati kérelmet intéz a miniszterhez, amelyben azt kéri, hogy az összes költségek felét, mintegy ötszázötven milliót adjon kölcsön az állam, amelyet 25 év alatt fizetne vissza a város két és félszázalékos kamatokkal együtt. A költségek másik részét pedig a Pénzügyi Központ adja kölcsön hasonló feltételek mellett. Ilyen körülmények között azután azonnal hozzá lehetne kezdeni az építkezéshez. A felirati kérelmet elküldik a lakáshivatalnak is.

Alig hogy ezt letárgyalták, újabb vihar keletkezett egy *rozoga ház lebontásának kérdése* fölött. *Balogh Károly* bejelentette, hogy Baráth Antal Szilléri-sugaruti házát haladéktalanul le kell bontani, mivel az nemcsak a házban lakók életét veszélyezteti, hanem az egész környék közbiztonságát. Elváltozások jóformán minden percben történnek és ha egy vihar jönne, a ház menthetetlen. Kiss Lajos asztalost pedig a rombaduló ház a szó legszorosabb értelmében agyon nyomná.

A vihar azonnal kitört, amikor *Szendrey Jenő* a tanács illetékességét kezdte feszegetni. Hiába mondta *Balogh Károly*, hogy igenis illetékes és hogy már néhány hónappal ezelőtt is fölcsólitották Kiss Lajost, hogy ha nem költözik ki azonnal, akkor a saját felelősségére lakik tovább a műhelyben. Hiába olvasta föl az előjáróság és a rendőrség véleményét, illetőleg megokolását, a vihar nem ült el, sőt az ellenzők egyre hangosabbak lettek. Dr. *Szendrey Jenő* egyre hangoztatta, hogy „ne csináljunk precedenst...”

— De addig összedül a ház próbálta meg megegyeszer *Balogh Károly*.

Turóczy Mihály főügyész egyre energikusabban hangoztatta, hogy nem, nem, mire aztán a ház lebontását nem szavazta meg a tanács.

Csak a végén derült ki, hogy *Turóczy* nem is tudta, hogy tulajdonképpen miről van szó... Nem tudta, hogy hol van a ház, hogy mit veszélyeztet... Ekkor már vissza akart vonulni, mondván, hogy ő nem szavaz. De a tanács már határozott, nem volt mit tenni, *Balogh Károly* kijelentette még, hogy ő elhárít magáról minden felelősséget, aztán a többi akta közé vágta a fehér lapot. Ez is elintéztetett...

Szakiskola, vagy nem szakiskola.

Kisebb szünet után dr. *Gadl Endre* a *tanoncsiskolák tandíjáról* referál. Bejelenti, hogy a tanítók az évi óradíjat 16.000 koronában kívánják megállapítani, ami óránkénti 400 koronának felel meg. Legutóbb az évi óradíjak 4000 koronát tettek ki. A felvételi díjat 300 koronában, a tanoncok tandíját pedig 600 koronában óhajtkák megállapítani. A tanács hosszú vitatkozás után elhatározza, hogy egyelőre a régi óradíjat fizeti és ha majd az állam megállapítja iskolában az óradíjakat, a város is azt fogja fizetni.

Ezután nagy vita indul meg viharokkal a körül, hogy vajjon elemi iskolának minősíthető-e az iparostanoncoktatás, vagy szakiskolának.

— Egyetemi tanárok tanítanak-e ott, vagy elemi iskolások? — kérdezi *Taschler Endre*.

— Nem elemi — mondja *Gadl* —, hanem szakiskola, akármit mondtok.

Balogh Károly erre indulatosan közbeszól, hogy nem fognak dirigálni a tanítók, hanem a tanács állapítja meg az órabéreket. Várjuk meg az állam megállapítását és akkor is csak annak felét adjuk...

Gadl Endre: Nem fogják megnyitni az iskolát! Én nem vállalom a felelősséget...

Balogh Károly: Én vállalom!

Ezután a zeneiskolai díjaknál — amelyről lépünk más helyén számolunk be — még folytatódott a vita, itt *Taschler Endre* oda kiáltotta *Gadl*nak: „Látd, ez szakiskola...”

A tanács sajtópöre az Uj Nemzedék ellen.

(A Szeged tudósítójától.) Mintegy két héttel ezelőtt jelentette a Szeged, hogy a tanácsülésen nagy megbotránkozással tárgyalták a Szegedi Uj Nemzedék tudósítását, amely a marostói földárverésekről szól. A cikk kerekén földbér-uzsorsodának mondja a várost és nem átalja kijelenteni, hogy „a város a legkapzsiabb földbér-járadékos”. A cikk hangját és vádjait a tanács egyértelműen visszautasította és *Balogh Károly* indítványára kimondta, hogy sajtópöröt indít a nevezett szélső jobboldali lap ellen, mivel cikke nemcsak hogy rágalmakat és valótianságokat állít, hanem egyenesen alkalmas arra is, hogy a földbérletet a hatóság törvényes intézkedései ellen izgassa, illetve fellázítsa.

Azóta a tanácsban nem került szóba az ügy, azonban illetékes helyeken igen sokat foglalkoztak vele. Megállapították, hogy a cikket csakis valótlan és tendenciózus információ alapján írhatta meg a cikk szerzője, mivel egyrészt a rosszhiszeműséget a bíróság döntéséig nem lehet feltételezni, másrészt pedig kétségtelen,

Küldöttségjárás az ujszegedi földárverések ügyében.

(A Szeged tudósítójától.) Az egyik fővárosi estilap mai számában Szeged városát különösen érdeklő, különben is feltűnést keltő cikk jelent meg, amely az ujszegedi most folyó árveréssel foglalkozik, anélkül, hogy arról balra, vagy jobbra véleményt mondana. A lap többek között szószerint a következőket mondja: „Nagyatádi Szabó István földmivelésügyi miniszter tegnap este táviratot kapott, hogy édesanyja súlyos betegen fekszik és ezért hazautazott Erdőcsokonyára. Ma délelőtt Ujszegedről nagyobb küldöttség kereste a minisztert, akit azonban már nem találtak hivatalában. Az ujszegediek a Szeged körüli földbérletek ügyében keresték a minisztert és arra akarták kérni, hogy küldjön ki vizsgálóbiztost Ujszegedre, hogy ott az igazságtalannak vélt földárverések ügyét vizsgálja felül és a földbérletek bírói uton állapítsák meg.”

Nincs okunk kételkedni az esti lapnak hírében, mivel az egyrészt semmiféle véleményt nem fűz a tényhez, másrészt semmiféle érdek nem fűzi az ujszegedi földbérletek árveréséhez. A fővárosi lap egészen távol van Szegedtől, talán nem is tudta eddig, hogy Szeged határában földárverést tartanak, így híradása egészen tárgyilagos és csupán a tényekkel foglalkozik. Faktum, hogy Ujszegedről küldöttség járt a miniszternél — és nem ő rajtuk mulott, hogy nem beszélhetek vele —, anélkül, hogy itthon bárkinek is szólottak volna. Egyes emberek, akiknek kétségtelenül anyagi érdekük ez, szembe helyezkedtek a törvénnyel és annak ellenkezőjére akarták rábírní a minisztert. Nem az ő hibájuk, hogy ezt nem teheték meg, de egészen bizonyosak vagyunk benne, hogy nagyatádi Szabó még a küldöttség kedvéért sem helyezkedett volna szembe éppen azzal a törvénnyel, amely az ő kormányának a konstrukciója.

Ezek után kétségtelenül megállapítható, hogy ez a küldöttségjárás, amely — ismételt hangsúlyozzuk — törvényellenes cselekedetet kívánt a minisztertől, szervezett izgatás következménye. A mai küldöttségjárás kezdeményezői ugyan állandóan jogrendről beszélnek, de cselekedeteikben állandóan jogrendellenes lépéseket tesznek, nem kímélve semmiféle eszközt céljuk elérésére és ezért a legféltelenebb hangot is használják. Éppen ma adunk hírt arról, hogy az ujszegedi földárverést tárgyaló cikke miatt, mely egyenesen izgat a város vezetői ellen, a Szegedi Uj Nemzedékkel szemben a város sajtópör útján keres megtorlást.

Meg kell állapítanunk itt még azt is, hogy „földuzsoráról” beszélni ennél az árverésnél minden logikát nélkülöz, hiszen csak az árverez, akinek tetszik és annyit ad a bérletért, amennyit adhat és amely mellett bizonytalanság találja a maga számítását. A város nem kért

Gera József referálta el azután aktáit, a hangulat felengedett, sőt néha a humor is fölcillant, míg aztán *Taschler* átszólta *Balogh Károly*nak:

— Tudod-e mit olvasok most? A *Peleskei Nótáriust*...

Ezen aztán hosszan elvitaalkoztak, hogy *Gvadányi*, vagy *Gadl* írta-e a „Nótáriust”...

hogy a cikk írója nem hogy magán az árverésen, de még a környéken sem jelent meg a kérdéses napon. Ez annál nyilvánvalóbban kitűnik, mivel egészséges gondolkodású ember, ha látott valamit, nem írhat olyant, ami egyáltalán nem fűdi a valóságot. Már pedig a cikkben nem egy olyan kitétel van, amely egyenest a megfordítottját állítja a valóságnak. Az izgató részeket kívül nem felel meg a valóságnak a cikknek az a része sem, amely a földbérletek árával foglalkozik.

A mai tanácsülésen *Balogh Károly*, amikor már minden aktáját elreferálta, bejelentette, hogy, mint ismeretes, a Szegedi Uj Nemzedék izgató cikke ellen a tanács megtorlást határozott el. Az ezzel kapcsolatos határozati javaslatot már el is készítette, amelyet azonnal ki fognak adni a tisztí főügyésznek és ha az ő véleményezése után szükséges, a polgármester felhatalmazását is kikéri a tanács, amely után haladéktalanul is sürgősen megteszik a szükséges lépéseket a sajtópör megindítására.

magas bért, hiszen három és fél mázsza kikiáltási ár egyáltalán nem mondható magasnak, arról pedig nem tehet, hogy akadnak olyanok is, akik hét mázsás haszonbér mellett is megelégednek a számításaikkal.

Egyébként ebben az ügyben a késő esteli órákban kérdést intéztünk *Balogh Károly* tanácsnokhoz, aki a következő nyilatkozatot tette: — Aki nem rendes uton kívánja jogait, vagy óhajait érvényesíteni, az nem igaz ember. A törvény világosan kimondja, hogy a város földjeit nyilvános árverésre tartozik bocsátani és a kindit legmagasabb árban a bérletnek kiadni. Minden ember, aki ezzel — tehát tételes törvénnyel — ujjat húz, az a törvényes rend fölforgatását akarja elősegíteni, tehát ugyanolyan elbírálás alá tartozik, mint például a kommunisták.

— Mindig oda mennek az ilyen emberek, ahová az ügy nem is tartozik. Az egyáltalán nem lehet sérelem, hogy egyes árverezők magas összeget ajánlottak föl, mert mindenki csak annyit ad, amennyit adhat. Különböző is a mostani árak nem sokban különböznek a békebeli haszonbérletől.

— Az faj ezeknek az embereknek, hogy a haszonbérbe kapott földeket nem használhatják föl üzleti céljaikra, hogy alborletbeadással nem kereshetnek súlyos milliókat, mert a törvény kimondja, hogy nem adhatják tovább a bérletüket. Ez az egésznek az oka, ezért van a törvényellenes ut, a küldöttségjárás és ma minden kő megmozgatása.

Radics londoni utja.

A fővárosi reggeli lapok egy belgrádi távirat alapján arról adtak hírt, hogy a jugoszláv kormány tiltakozó jegyzéket küldött az angol kormánynak, melyben felvilágosítást kért arra nézve, hogy a budapesti angol követ elősegítette *Radics* István londoni utazását. *Hohler* angol nagykövet helyettese, mr. *Balfour* ügyvivő határozottan megcáfolta a belgrádi híradást. Szűcs kapitány, a követség magyar összekötő tisztje a következőkben tolmácsolta az ügyvivő szavait: — Az egész *Radics*-ügyről csak a lapokból értesült az ügyvivő, aki sem maga, sem megbízottja útján nem tett egy lépést sem *Radics* érdekében.

Belgrádi jelentés szerint *Radics* Londonban, ahol tudvalevően az önálló horvát köztársaság érdekében jár, mindenünnen üres kézzel távozik, ahol csak bekopogtat. Hiába igyekezett angol államférfiakkal érintkezést keresni, még csak ígérekkel sem kecsegtették. *Radics* alighanem Londonból vagy Svájc, vagy Olaszország felé veszi útját. Ha Svájcba megy, akkor valószínűleg Zürichben fog állandóan letelepedni, mert ott akar állandó horvát emigráns irodát létesíteni.